

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Ναύπλιο 16-7-2019

ΤΜΗΜΑ: Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου ΠΡΟΣ: ΜΜΕ
Ταχ.Δ/ση: Παρ. Ναυπλίου – Ν. Κίου
Ταχ.Κωδ: 21100 Ναύπλιο
Πληροφ.: Κ. Σπανού –Μ. Μαραθιανού
Τηλέφωνο: 2752360304, 303
Fax: 2752360250
e-mail : fytoprostasia@argolida.gr

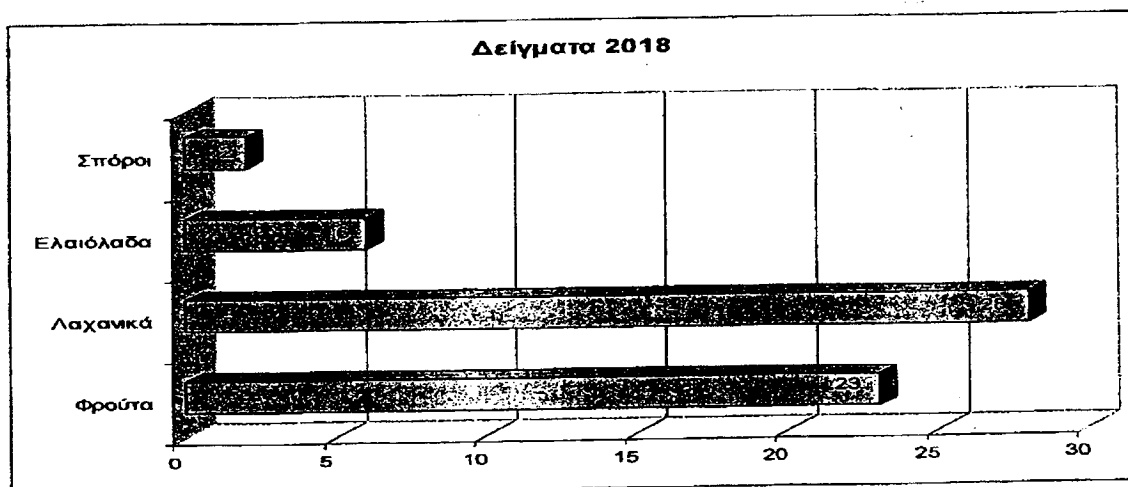
ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Έλεγχοι για υπολείμματα φυτοφαρμάκων σε γεωργικά προϊόντα, έτους 2018

Το επίσημο πρόγραμμα Δειγματοληψιών του ΥπΑΑΤ καθορίζει τον αριθμό και το είδος των δειγμάτων που ελέγχονται από κάθε ΔΑΟΚ σε ετήσια βάση. Με αυτό καθορίζονται οι δειγματοληψίες και οι έλεγχοι που πρέπει να πραγματοποιηθούν σε όλη τη χώρα και σε όλους τους χώρους πώλησης.

Έχοντας ολοκληρώσει το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων για το 2018, καθώς και τους εργαστηριακούς ελέγχους και μετά την έκδοση των σχετικών αποφάσεων, παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών.

Συνοπτικά, την περσινή χρονιά ακολουθώντας το πρόγραμμα ελέγχων του ΥπΑΑΤ, λήφθηκαν 59 δείγματα από τα παρακάτω προϊόντα: 28 δείγματα λαχανικών, 23 δείγματα φρούτων, 6 δείγματα ελαιολάδου και 2 δείγματα σπόρων (Διάγραμμα 1)

Διάγραμμα 1: Κατανομή των δειγμάτων που λήφθηκαν το 2018

Αναλυτικά τα δείγματα που λήφθηκαν παρουσιάζονται στον Πίνακα 1

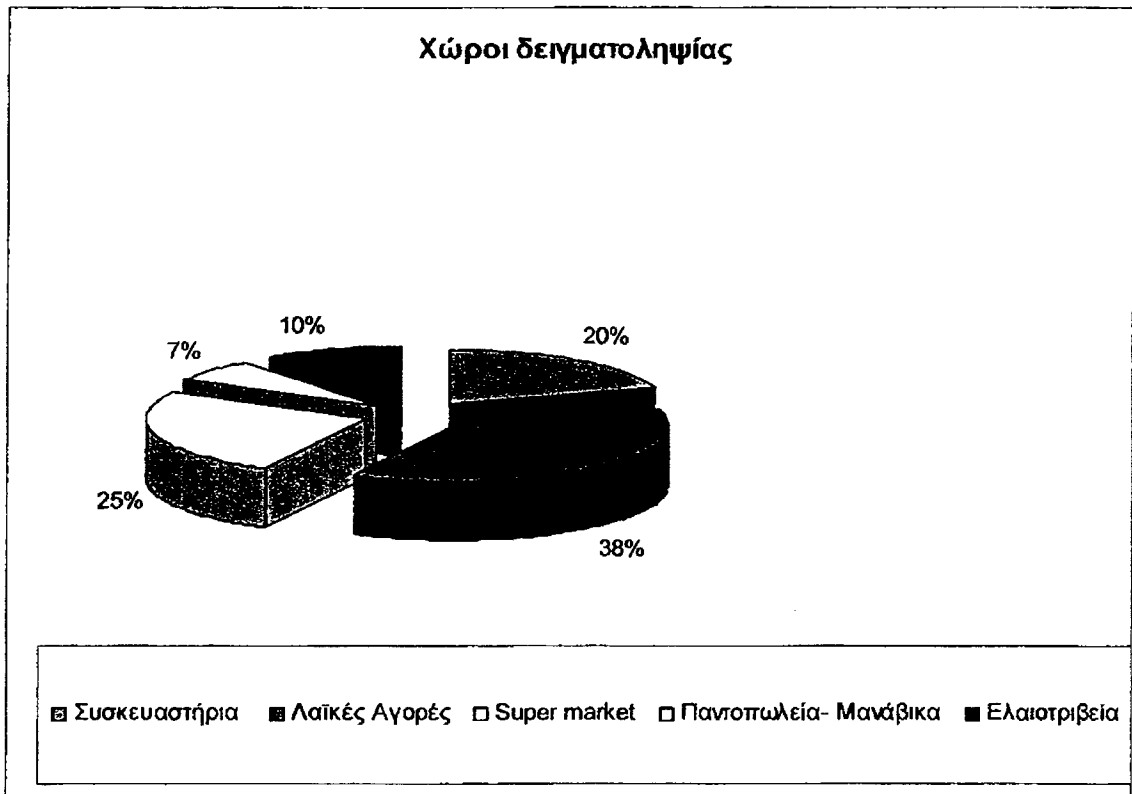
Πίνακας 1

Πρόγραμμα Δειγματοληψιών 2018

ΕΙΔΟΣ	Αριθμός δειγμάτων
Γκρέιπ φρουτ	1
Πορτοκάλια	3
Λεμόνια	1
Μανταρίνια	4
Μήλα	1
Αχλάδια	1
Βερίκοκα	3
Κεράσια	1
Ροδάκινα-Νεκταρίνια	1
Επιτραπέζια Σταφύλια	3
Σταφύλια Οινοποιήσιμα	1
Φράουλα	2
Πατάτες	2
Καρότα	1
Κρεμμύδια (ξερά) (CS ₂)	1
Τομάτες /Τοματίνια	4
Γλυκοπιπεριές/Πιπεριές	1
Μελιτζάνες	2
Αγγούρια	2
Κολοκύθια	1
Πεπόνι	1
Μπρόκολο	2
Λάχανο	1
Μαρούλια	3
Σπανάκι	1
Αμπελόφυλλα	4
Φασολάκια με λοβό	1
Πράσα	1
Φακές	1
Σπόροι Σπαραριού	1
Μπάμιες	1
Ελαιόλαδο	6
ΣΥΝΟΛΟ	59

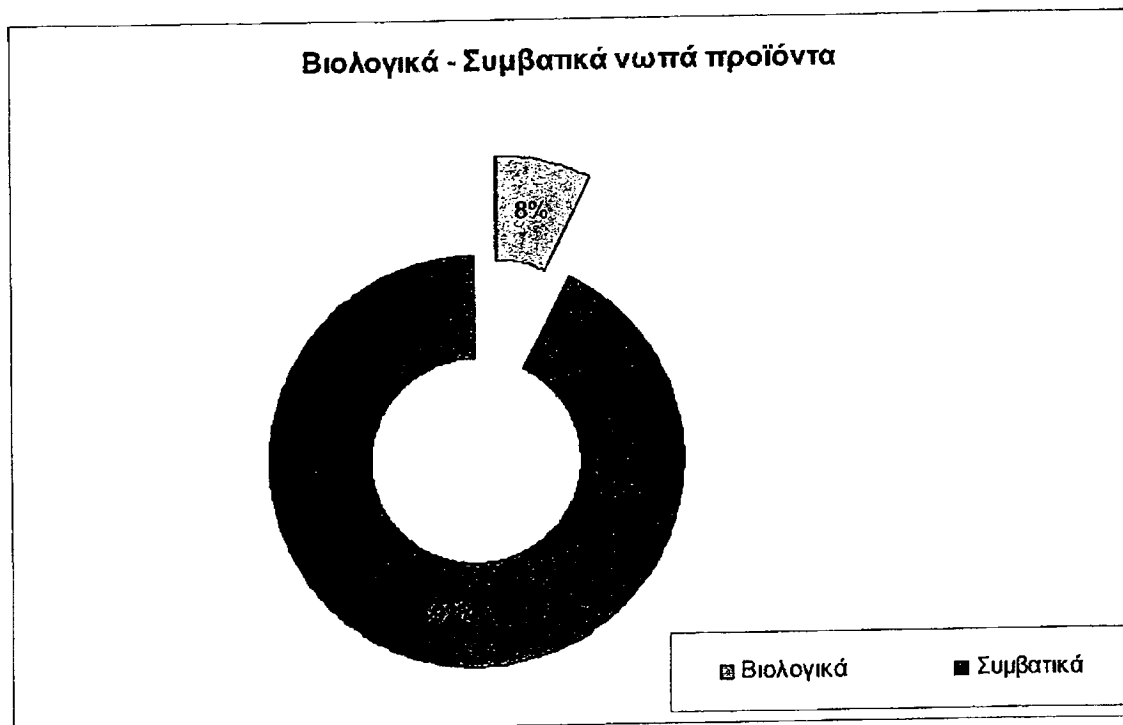
Όπως κάθε χρόνο έγινε συστηματική προσπάθεια να ληφθούν δείγματα από όλους τους χώρους που οι καταναλωτές προμηθεύονται νοπιά οπωροκηπευτικάέτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι καλύπτονται όλα τα σημεία συγκέντρωσης, διακίνησης και διάθεσης προϊόντων φυτικής προέλευσης. Δειγματοληψίες έγιναν κυρίως στις Λαϊκές αγορές του Νομού, στα Super markets και στα Οπωροπωλεία, όπως αναλυτικά εμφανίζεται στο διάγραμμα 1, αναλογικά με το ποσοστό συμμετοχής τους στη λήψη δειγμάτων. Επίσης, οι δειγματοληψίες επεκτείνονται και στα συσκευαστήρια του νομού για να διασφαλιστεί ο τομέας των εξαγωγών προκειμένου να μην δυσφημίζονται τα ελληνικά προϊόντα στις αγορές του εξωτερικού.

Για μια ακόμα φορά, επισημαίνουμε ότι, η χρήση φυτοπροστατευτικού προϊόντος με τρόπο διαφορετικό από αυτόν που αναγράφεται στην έγκριση κυκλοφορίας και στην ετικέτα δεν είναι σύννομη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την παρουσία υπολειμμάτων στα παραγόμενα προϊόντα και την επιβολή κυρώσεων.

Διάγραμμα 2: Αναλογία δειγμάτων ανά χώρο δειγματοληψίας

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, δειγματοληψίες πραγματοποιούνται και στα βιολογικά προϊόντα. Έτσι λήφθηκαν δείγματα από λεμόνια, γκρέϊπ φρουτ, κρεμμυδάκια, μήλα, βιολογικής παραγωγής. Όλα τα δείγματα βρέθηκαν χωρίς υπολείμματα φυτοπροστατευτικών ουσιών.

Διάγραμμα 3: Αναλογία Βιολογικών – Συμβατικών δειγμάτων

Αξίζει να σημειωθεί ότι από το σύνολο των δειγμάτων που αναλύθηκαν, το 51% βρέθηκαν χωρίς υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ποσοστό υψηλότερο των προηγούμενων χρόνων που κατά μέσο όρο ήταν 42%. Επίσης εξετάστηκε η συχνότητα εμφάνισης πολλαπλών υπολειμμάτων δηλαδή υπολείμματα περισσότερα της μιας δραστικής ουσίας, που για το 2018 ήταν 32% ενώ τα προηγούμενα χρόνια ήταν κατά μέσο όρο 28%. Τη μεγαλύτερη συχνότητα πολλαπλών υπολειμμάτων παρουσίασαν τα σταφύλια, οι φράουλες και τα βερίκοκα. Υπογραμμίζουμε εδώ ότι η εμφάνιση πολλαπλών υπολειμμάτων δεν αποτελεί απόδειξη ύπαρξης μη ασφαλών προϊόντων, ούτε πιστοποίηση παράβασης.

Επισημαίνουμε ότι φέτος παρατηρήθηκε αύξηση των προϊόντων που έφεραν υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων πάνω από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια (MRLs), γεγονός που αποτελεί την πιο επικίνδυνη κατηγορία προϊόντων για την υγεία των καταναλωτών. Παρόλο που στα σημεία διακίνησης στο Νομό βρέθηκε μόνο μια τέτοια περίπτωση σε αμπελόφυλλα, προέκυψαν προβλήματα από προϊόντα που διακινήθηκαν σε Λαϊκές αγορές και Σούπερ μάρκετς στην Αττική. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δείξουν οι παραγωγοί στην ορθή χρήση των γεωργικών φαρμάκων σύμφωνα με τις εγκρίσεις και τις οδηγίες της ετικέτας τους. Η παραγωγή ασφαλών προϊόντων εκτός του ότι είναι ηθική υποχρέωση του παραγωγού επιβάλλεται από τη νομοθεσία με αυστηρότατα πρόστιμα στους παραβάτες.

Αναλυτικότερα τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

Από τα δείγματα που ελέγχθηκαν βρέθηκε ένα (1) δείγμα αμπελόφυλλων προέλευσης Αργολίδας, που λήφθηκε από τη Λαϊκή Αγορά Ναυπλίου με υπολείμματα του μυκητοκτόνου tebuconazole σε συγκέντρωση ανώτερη από τα Ανώτερα Επιτρεπτά Όρια (MRLs).

Όπως αρχικά επισημάνθηκε όλες οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της χώρας πραγματοποιούν τις δειγματοληψίες που έχουν οριστεί για τον κάθε νομό ανεξάρτητα από την προέλευση των προϊόντων αυτών. Για το λόγο αυτό προϊόντα της Αργολίδας μπορούν να ελεγχθούν στο νομό που διακινούνται.

Έτσι ένα δείγμα από φασολάκια με λοβό, προέλευσης Αργολίδας, λήφθηκε από τη ΔΑΟΚ Πειραιά στην Α΄ Λαϊκή αγορά Πειραιά με υπολείμματα του γεωργικού φαρμάκου metalaxyl, η οποία δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται στην καλλιέργεια φασολιών. Επίσης ένα δείγμα τομάτας προέλευσης Αργολίδας που λήφθηκε από την Α΄ Λαϊκή αγορά του Πειραιά, βρέθηκε με υπολείμματα chlorpyrifos σε συγκέντρωση ανώτερη από τα MRLs. Ακόμη, ένα δείγμα από αγκινάρες προέλευσης Αργολίδας που λήφθηκε από την Β΄ Λαϊκή Αγορά Αθηνών, με υπολείμματα methiocarb σε συγκέντρωση ανώτερη από τα MRLs. Σε δείγμα αχλαδιών προέλευσης Αργολίδας λήφθηκε από την ΔΑΟΚ Δυτικού Τομέα Αθηνών από μεγάλη αλυσίδα Σούπερ Μάρκετ και βρέθηκε με υπολείμματα εντομοκτόνου dimethoate σε συγκέντρωση ανώτερη από τα MRLs.

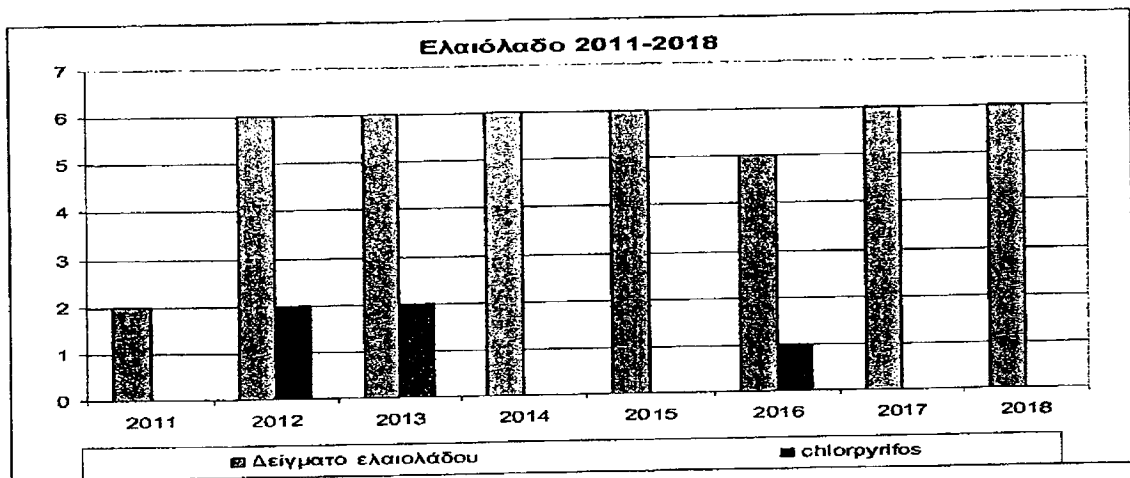
Στις περιπτώσεις αυτές ακολουθήθηκε η διαδικασία της επιβολής κυρώσεων. Συγκεκριμένα επιβλήθηκαν πρόστιμα 1000€ για τα αμπελόφυλλα, 1300€ για τις τομάτες και 1000€ για τις αγκινάρες. Αναμένεται το πρόστιμο για την περίπτωση των αχλαδιών.

Ακόμη, σημειώνουμε ότι, στην περίπτωση της τομάτας, ο παραγωγός «έκοψε ένα χέρι», αφού η υπόλοιπη παραγωγή των τριών στρεμμάτων καταστράφηκε στο χωράφι από την υπηρεσία μας. Αυτό έγινε επειδή σε επανάληψη της δειγματοληψίας εντοπίστηκαν και πάλι υπολείμματα του γεωργικού φαρμάκου chlorpyrifos.

Κρίνουμε σκόπιμο να αναφέρουμε για μια ακόμη φορά, το πρόστιμο που 7500€ που επιβλήθηκε σε δείγμα αμπελόφυλλων το 2017, που λήφθηκε από τη Λαϊκή αγορά του Ναυπλίου, στο οποίο εντοπίστηκαν 7 (!!!) γεωργικά φάρμακα,

Έτσι σύμφωνα με τη νομοθεσία και το άρθρο 13 παρ.1 του ν.4036/2012(ΦΕΚ Α΄8) σε όποιον παράγει, εισάγει ή εξάγει φυτικά προϊόντα ή προϊόντα πρώτης μεταποίησης που φέρουν υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων υψηλότερα από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, όπως αυτά ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ και τα φυτικά προϊόντα δεσμεύονται. Οι προκαλούμενες δαπάνες βαρύνουν τον υπεύθυνο για την παράβαση. Επόμενη διάθεση στην αγορά παρτίδας φυτικών προϊόντων ίδιας προέλευσης επιτρέπεται μόνο εφόσον προηγηθεί έλεγχος υπολειμμάτων από την Αρμόδια Αρχή και διαπιστωθεί ότι τα υπολείμματα δεν υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια όπως αυτά ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005. Αν διατεθούν προϊόντα στην αγορά πριν προηγηθεί επαναληπτικός έλεγχος υπολειμμάτων επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.

Στα ελαιόλαδα και φέτος δεν βρέθηκαν υπολείμματα, όπως και πέρσι όπως χαρακτηριστικά φαίνεται στο διάγραμμα 4.

Διάγραμμα 4: Δειγματοληψίες ελαιολάδων από το 2011 έως 2018 και αναλογία ύπαρξης υπολειμμάτων σε αυτά.

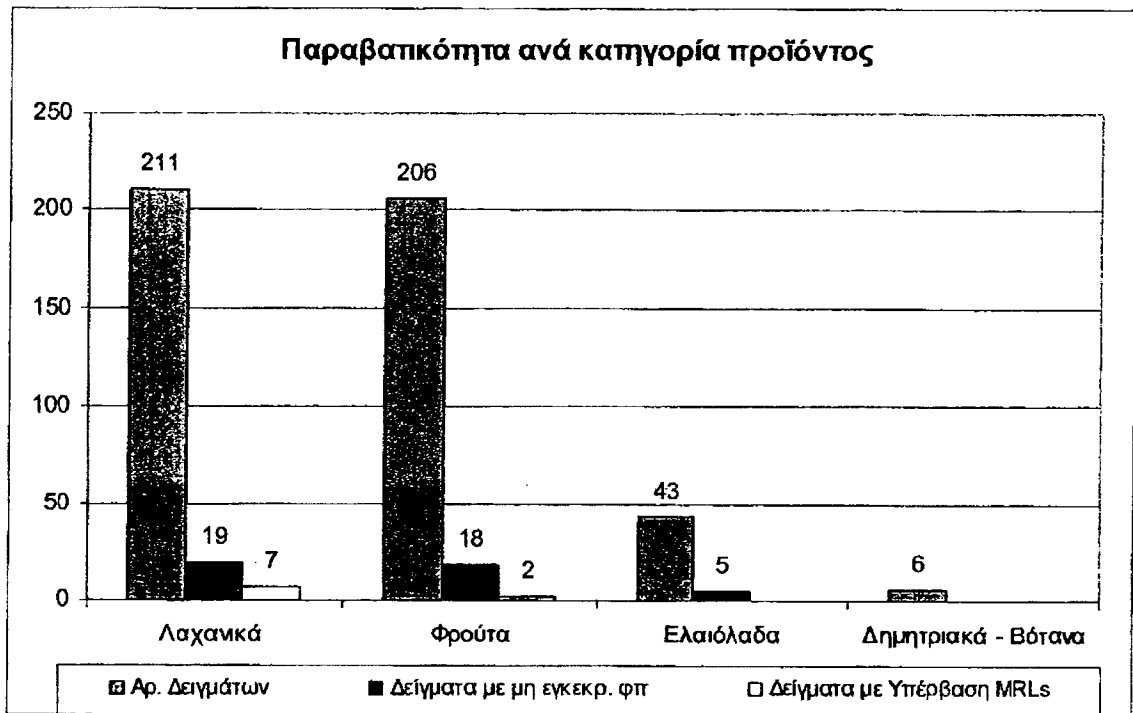
Κάνοντας μια αναδρομή στα 8 χρόνια που πραγματοποιείται το πρόγραμμα ελέγχου υπολειμμάτων από την Υπηρεσία μας και στο σύνολο των δειγμάτων που έχουν ληφθεί αυτά τα χρόνια, όπως παρουσιάζεται στο διάγραμμα 5 που ακολουθεί, ομαδοποιείται ανά κατηγορία προϊόντος η συχνότητα παράβασης της ισχύουσας νομοθεσίας.

Οι παραβάσεις κατηγοριοποιούνται ως εξής:

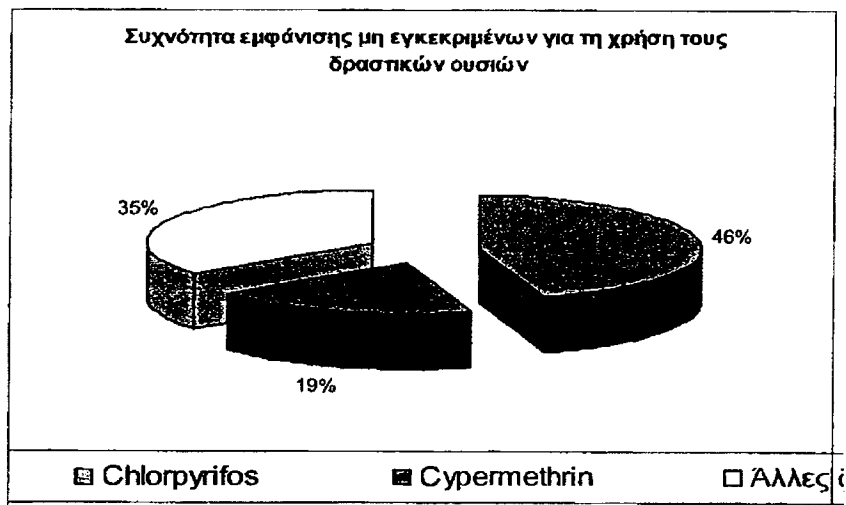
- Ύπαρξη υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών ουσιών μη εγκεκριμένων για την καλλιέργεια
- Ύπαρξη υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών ουσιών που υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια MRLs

Η πρώτη κατηγορία παράβασης είναι η συχνότερα εμφανιζόμενη σε αντίστοιχο ποσοστό τόσο στα φρούτα όσο και στα λαχανικά (9%), ενώ στο ελαιόλαδο το αντίστοιχο ποσοστό είναι 11,5%. Η συχνότερα εμφανιζόμενη δραστική ουσία που εμφανίζεται ως υπόλειμμα σε αυτή την κατηγορία παράβασης είναι η το chlorpyrifos (46%) και ακολουθεί cypermethrin, όπως παραστατικά παρουσιάζεται στο διάγραμμα 6.

Ως προς τη δεύτερη κατηγορία παράβασης, που είναι σημαντικότερη και επιβάλλει υψηλότερα πρόστιμα και αυστηρότερες ποινές, η συχνότητα εμφάνισης υπολειμμάτων ανώτερων των MRLs είναι υψηλότερη στα λαχανικά (3,3%) ενώ η αντίστοιχη στα φρούτα ήταν 0,9%.

Διάγραμμα 5: Κατηγοριοποίηση παραβάσεων βάσει των δειγμάτων που λήφθηκαν από το 2011 έως το 2018

Διάγραμμα 6: Οι συχνότερα εμφανιζόμενες δραστικές ουσίες που εμφανίζονται ως υπόλειμμα σε νωπά οπωροκηπευτικά, όπου η χρήση τους δεν επιτρέπεται στις καλλιέργειες αυτές.

Τέλος, το πρόγραμμα ελέγχων για το 2019 περιλαμβάνει ένα μεγάλο φάσμα προϊόντων το οποίο αναμένεται να κατανεμηθεί ανά Περιφερειακή Ενότητα και όπως και τις προηγούμενες χρονιές έτσι και φέτος, οι έλεγχοι θα πραγματοποιούνται σε πάρα πολλά σημεία δειγματοληψίας.

Έτσι, οι καλλιεργητές θα πρέπει να τηρούν τα αναγραφόμενα στις ετικέτες των χρησιμοποιούμενων φυτοφαρμάκων, προκειμένου να παράγουν ασφαλή προϊόντα αλλά και να μη βρίσκονται σε δυσάρεστες καταστάσεις, όπως είναι η επιβολή Διοικητικών κυρώσεων (χρηματικά πρόστιμα) και επιβολή Ποινικών κυρώσεων αφού ετοιμάζεται φάκελλος μια κάθε παράβαση που διαβιβάζεται στην Εισαγγελία Πρωτοδικών.

Για μια ακόμη φορά τονίζουμε ότι οι παραγωγοί θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή :

- α) Στη χρήση μόνο εγκεκριμένων, για την καλλιέργεια που το χρησιμοποιούν, φυτοφαρμάκων,
- β) Να μην υπερβαίνουν τις συνιστώμενες δόσεις των γεωργικών φαρμάκων που αναγράφονται στις ετικέτες τους και οι επεμβάσεις να γίνονται την κατάλληλη στιγμή.
- γ) Να μην συγκομίζουν τα προϊόντα τους σε χρονικό διάστημα μικρότερο από αυτό που αναγράφει η ετικέτα του χρησιμοποιούμενου φαρμάκου
- δ) Να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις περιπτώσεις συγκαλλιέργειας και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας, ώστε να μην ψεκάζεται και να επιμολύνεται και η συγκαλλιεργούμενη καλλιέργεια
- ε) Να μην χρησιμοποιούν ως μέσο ψεκασμού τη τουρμπίνα σε συγκαλλιέργειες ώστε να αποφεύγονται οι επιμολύνσεις
- στ) Να αποφεύγονται οι ψεκασμοί όταν επικρατούν δυνατοί άνεμοι
- ζ) Να μην ψεκάζονται με τουρμπίνα οι δύο περιφερειακές σειρές μιας καλλιέργειας ώστε να προστατεύονται οι γειτονικές καλλιέργειες.
- η) Να μην καλλιεργούν σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους κηπευτικά στα οποία δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα ίδια φυτοφάρμακα.
- θ) Να τηρούν αρχείο με τα τιμολόγια αγοράς των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που χρησιμοποιούν, τα έντυπα καταγραφής τους και τις καταγραφές στο «βιβλίο αγρού».
- ι) Να ζητούν και να φυλάσσουν για ενδεχόμενο έλεγχο το έντυπο ηλεκτρονικής καταγραφής από τα καταστήματα που προμηθεύονται τα γεωργικά φάρμακα.

Οι έλεγχοι υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων στα τρόφιμα έχουν στόχο την προστασία του καταναλωτή, γιατί η ανθρώπινη υγεία και η διασφάλισή της αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα. Σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να συμβάλλουμε όλοι, με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο ο καθένας από την δική του πλευρά. Οι παραγωγοί οφείλουν να διαχειρίζονται με ορθολογικό τρόπο τα γεωργικά φάρμακα και να παράγουν ασφαλή προϊόντα για τον καταναλωτή και οι Υπηρεσίες να εφαρμόζουν συστηματικούς ελέγχους στα διακινούμενα προϊόντα.

Ο Προϊστάμενος της Δ/σης

Δημήτριος Δήμιος
Γεωπόνος

Λεβ. Σωτήρης Σωτήρης